

članov na zborovanjih vedno navzočih 1380. Povprečno torej je bilo od 73 društvenih članov navzočih 51.

Procentualno je označiti obisk zborovanj z 69%.

Vzroki, da ni bil obisk večji, so različni. Okraji so preobširni, zato so vremenske in terenske razmere često krive odsotnosti članstva, kar je jasno videti iz statistike mest, kjer so člani bolj skupaj, da je bil tam tudi obisk boljši.

Zanimivo je tudi, da so manjša društva imela boljši obisk od obsežnejših, kar bi vsekakor govorilo za razdelitev teh društev, ki so sedaj sestavljena na podlagi političnih okrajev, po sodnih okrajih. Seveda je treba pri tem tudi pomisliti nekoliko na bodočo razdelitev šolskih okrajev.

Uspešno so tudi delovali krožki, ki jih je ustanovilo Krško in Logaško učiteljsko društvo in tudi obisk in število predavanj nam kaže o nujni potrebi ustanavljanja stalnih takih krožkov tudi pri drugih obsežnih društvih, če hočemo naše kulturno gibanje čim višje dvigniti. Nič ne de, če se s tem zoži krog poslušalcev, je pa debata tem plodnejša in živahnija in udeležba tem točnejša, ter spravimo s tem čim več članov k aktivni udeležbi.

Najbolj bi se pa obisk na društvenih zborovanjih dvignil s točno evidenco in legitimiranjem navzočih članov. Tudi čas za to se ne sme smatrati za izgubljen, če s tem dvignemo aktivnost članstva.

Predavatelji.

Predavateljev je bilo v prošli seziji več učiteljev nego učiteljic, poleg tega tudi nekaj predavateljev izven stanovskega kroga.

Učitelj je nastopil kot predavatelj in poročevalcev 125, medtem ko učiteljic 14 in predavatejev izven stanovskega kroga 12.

Vsega skupaj je torej poročalo 151 oseb pri zborovanjih, kar je še vedno majhno število pri 2500 članih.

Nekateri so predavali po večkrat in pri večih društvih, n. pr. Tomažič, Lichtenwallner, Ločniškar, Brglez, Strigel, Mavrič, Tiran, Kosin, Pulko, J. Levstik, Gabrovšek, Möderndorfer, D. Humek, V. Rode, Osterc, P. Flerč, Stopar, Vrečko, Kontler, Cvetko, Černež, Mrovlje, Čopič, Hren, Vittori, Gnus, K. Štravs, Doljak, V. Požar, Ciril Petrovec, A. Berce, Iv. Dimnik, H. Šumer, R. Dostal itd. Posebno tov. D. Humek je sistematično predaval na osmih krajih, za njim je bil najštevilnejši tov. P. Flerč, Lichtenwallner, Hren in Mrovlje.

Ta predavanja, ki so se vršila pri večih društvih, pomenijo nekaj začetek v sistematični našega dela.

Od učiteljic so se več udeleževale tov. Godčeva in Bračičeva.

Od gostov - predavateljev se je v prošli seziji posvetil predavateljstvu posebno prof. dr. Veber, ki je obdelal polje filozofije in psihologije in dr. Korun, zdravnik, ki je posebno posvetil pozornost šolskemu zdravstvu in higijeni.

Krog predavateljev bi se pa dal še mnogo dvigniti. Mnogo je članov in članic, ki so se poglabili v ta ali oni znanstveni študij, a se ne udeležujejo nikjer. S tem, da ne razširjajo svojih pridobitev v stanovskih vrstah, kažejo, da ne ume-

vajo ekonomične in popolne izrabe svojih energij in časa, ki so ga položili v svoj študij.

Oni okoristijo z znanjem le sebe, ne da bi — več kot s svojo osebnostjo — skušali okoristiti z dobrinami znanja celoto.

In tudi nečlanov se ni kot predavatelj principielno izogibati, ter se jih je prav pridno posluževati, da čimvišje dvignemo, izpopolnimo in razširimo naš celokupni nivo.

Z nečlani, predavatelji - strokovnjaki pridemo lahko do sistematike predavanj in do delovanja po vsaj delnem načrtu.

Neobhodna potreba bo v tem oziru nekaka evidenca predavateljev in polj, ki jih obvladajo in obdelujejo. Predvsem pa je dvigniti še višje število predavateljev tudi v lastnih vrstah.

Imena predavateljev v preteklem šolskem letu so razvidna iz seznama v »Listku«.

Teme predavanj.

V šolskem letu 1923/24. se je predavalo v področju Pov. UJU. — Ljubljana o 167 različnih temah. Tema predavanj so bila iz različnih področij, in sicer: 32 pedagoško - didaktičnih, 13 o šolstvu, 17 stanovskih, 12 programatičnih, 6 literarnih, 5 organizacijskih, 9 gospodarskih, 8 vzgojeslovnih, 9 zemljepisno - zgodovinskih, 4 prirodoslovna, 4 filozofska, 4 zdravstvena, 14 o izvenšolskem delu učiteljskega, 17 splošne vsebine in 16 sistematičnih različnih tem pri raznih društvih.

Naslovi in vsebina predavanj je razvidna iz naslovov, ki so navedeni spodaj v »Listku« po gorenjem razporedu.

V kvalitativnem oziru lahko trdimo, da se je delovanje društev tudi dvignilo. Napravili so se prvi koraki k sistematični gojitvi predavanj, dasi se predavanja še vedno niso vršila po kakem gotovem programu. Ako bi imeli še v tem oziru enotno vodstvo, ki bi usmerjalo tozadevno naše kulturno stremenje in delovanje, bi izdelalo enoten izobraževalen načrt in bi angažiralo ljudi za sistematična predavanja iz raznih polj v ciklusu pri vseh društvih, bi se tozadevno delovanje še bolj dvignilo in poglobilo.

Naslovi predavanj nam kažejo, da se je posvetilo v prošlem letu večjo pozornost tudi teoretični pedagogiki, dasi praktična pedagogika še vedno prevladuje. Ponoviti moramo iansko našo tezo, da bomo na pravi poti, ko bomo prepustili praktično pedagogiko lokalnim in okrajnim konferencam, kjer ta predavanja lahko pomnožimo in pospešimo, razprave na društvenih zborovanjih pa posvetimo teoretični pedagogiki, in pri tem študirajmo moderne smeri. Dasi so stopila splošna socialno - izobraževalna vprašanja že precej v ospredje in se je s tem napravilo prvi korak k racionalnemu dviganju celote z ozirom na moderne smeri splošne izobrazbe, smo še preveč zabubljeni samo v strokovna vprašanja ter še preveč preziramo enotno orientacijo v splošnih javnih vprašanjih.

Splošna: O narodnem quodlibetu. — Kavčuk dobava in tehnična uporaba, z ekskurzijo v tovarno Vulkan. — O »školišču«. — Stenske table. — Izpopolnjevanje novih šolskih in osebnih popisnic. — Nacionalizem, kozmopolizem in rodoljublje. — Prvo potovanje učit. F. S. — Kako si ustvarimo knjigo-domovnico domačega okraja. — Kolekovanje šolskih listin. — Matični listi in izkazi. — Učitelji-voditelji. — Doživljaji češkega prostovoljca. — Vsesokoški zlet v Pragi in o obleganju Verduna. — Sokolska ideja in učiteljstvo. — Najvažnejše doboče zakona o taksah s posebnim ozirom na prosveto. — O ženskem vprašanju dru- god in pri nas. — Nekaj o papirju, tisku in časopisju.

Predavatelji:

Učitelji: Ivanetič, Pirnat, Koželj, Ločniškar, Mervič, Alt, Fran Karbaš, Klemenčič, Tomažič, nadz. Lichtenwallner, Rozbaud, Strigl, Brglez, Mavrič, Črnagoj, Tiran, Toman, Gole, Lovše, Lazar, Rob. Ivanuš, Jurko R., Skubic, Kosin, Krajnek, Pulko, Widmoser, Fran Luznar, Pelko, J. Levstik, Luzner G., Šega, Fr. Zupančič, Vrečko, Šerbec, Kaf-fou, J. Vrbič, Iv. Gabrovšek, Ad. Rozina, Mlačnik, Močnik, Möderndorfer, Kuhar, Mihev, Šimon, Mencin, Zdošek, D. Hu-

in vendar bi to homogeno gledišče bilo v stanu dvigniti našo socialno pozicijo v narodu, ki trpi sedaj ravno zaradi nenotne orientacije v splošnih javnih vprašanjih in modernih smereh.

(Dalje prih.)

Naše narodno prosvetno delo.

Delovanje za odraslo mladino.

—poš Vurberg. Dne 5. vinotoka je priredila tukajšnja šola krajevno sadno razstavo pod vodstvom šolskega upravitelja. Z razstavo je bilo združeno poučno predavanje državnega ekonomista g. Zupanca in domačega šolskega upravitelja. Pri tej priliki se je sporazumno s preizkušenimi sadjarji dohodil priporočljiv lokalni sortiment jabolč in hrušk, kateri obsega le četrtno razstavjenih vrst. Goji se naj manj vrst, a te tembolj intenzivno. S to razstavo in predavanjem, kakor tudi s poučnim tečajem deškega mladinskega kluba, ki je trajal 15 mesecev, se je pripomoglo mnogo k temu, da se bode sadjarstvo v tem okolišju moglo povzpeti do stopnje, kakoršno zahteva razum in praktično sadjarstvo. Dne 12. oktobra so sadno razstavo posetili tudi tovariši(ice) iz Sv. Martina, Sv. Barbare, Št. Janža na Dravskem polju in iz Žitečke vasi. Pri sadni razstavi je v veliki meri sodelovala grajska škola uprava po agilnem ekonomu Kegulu, tovariš Gselman, nadučitelj v p. in nekaj domačih kmetov. Za prihodnje leto se pripravja na šoli poučni tečaj z dekliskim mladinskim kmetijskim klubom, kjer bi se predvsem poučevalo perutinstvo, domače vrtarstvo in praktična uporaba povrtnin. Ako še omenimo, da so se na šolskem odru priredile v tekočem letu tri mladinske igre z enim roditejskim sestankom, smemo trditi, da je šola tudi na izvenšolskem prosvetnem delovanju storila, kar se je storiti zamoglo.

Gospodarsko delovanje.

—pg Razstava ženskih ročnih del v Guštanju. Dne 18. in 19. oktobra se je vršila v guštanski šoli sadjarska in vrt-narska razstava. S to razstavo je bila združena tudi obrtna razstava in razstava ženskih ročnih del. Pod lepo ovenčano sliko kralja Aleksandra so bila okusno razgrnjena ženska ročna dela. Razstavljena so bila ženska ročna dela, katera so izvršila učenke guštanske šole v minulnem šolskem letu. Videli smo lepe namizne prte in prtice, okrašene z naravnimi motivi in vbodi, pa tudi zavese, stenske preproge, blazinice, perilo in torbice v različni tehniki vezenja. To vse so bili izdelki učenek višjih razredov. Pa tudi deklice nižjih razredov so se postavile — opazili smo njih kvačkane vzglednice ali vzornice, jopice in čepice. Omeniti moramo, da smo videli precej izdelkov v lepi rišelj vezenini, pogrešali pa smo pletenje in zaznamovanje. Najboljše učenke naj se le nauče tudi rišeje vezenino, najpotrebnejše pa je za naše deklice, da znajo pletati nove in podpledati raztrgane nogavice, zakrpati in popravljati staro perilo. Če mogoče naj se nauče tudi prikrojiti si perilo. Pletenje in šivanje je pač najvažnejše, ker

to bodo deklice posebno potrebovale v vsakdanjem življenju. Vse, kar se dela, bodi kakorkoli uporabno. Posebno važen je pouk v ženskem ročnem delu za tiste deklice, katere stopijo iz šole takoj v službo, kajti spretna deklica je dobrodošel posel vsaki gospodnji. S tem seveda nikakor ne mislim krajšati zasluge, ki jih učiteljice imajo za pripravo in ureditev razstave, samo opozorim, da se pri prihodnji tudi v tem oziru pokaže spretnost. Mnogo lepega nam je nudila ta razstava, učenke in učiteljice so pokazale, da so dobro porabile čas in bile prav pridne v izdelovanju ženskih ročnih del. Mnogoštevilen obisk iz trga in okolice je pa tudi pričal, da se ljudstvo zanima za napredek v šoli.

Šolski odri in pevski zbori.

—po Hum pri Ormožu. Pred šolskim sklepom je priredilo tukajšnje šolsko vodstvo poučni izlet v Čakovec. Udeležili so se ga učenci vseh treh razredov s svojim učiteljstvom. Pešhod v Ormož — od tam z vlakom do Čakovca v posebnih vozovih. Presenetljivi prizor pri vstopu v vlak in med vožnjo za tiste, ki so se prvič vozili po železnici. Učiteljstvo osnovne šole v Čakovcu nas je preprijazno sprejelo, utaborilo v šoli in nas vodilo po mestu. Ogledali smo si stari grad Zrinskega, njegov spomenik, šole, cerkev (relikvijske sv. Vincencija), učiteljske s krasnim vrtom, tovarno za barvanje platna, tiskarno v obratu — tu so otroci dobili spominske slike. V šoli počitek — obedovanje, petje, igre. Vrnili smo se po isti poti srečno na domove. Izlet je vsestransko dobro uspel. Otroci so spoznali prirodne kraje, videli nove kraje, prebivalce in novosti. — B. R. N.

—po Jezero. Na Vidov dan smo imeli lepo uspešno šolsko veselico. Udeležba: nabito polna šolska soba, Gmotni uspeh 300 Din. Na vzporedju so bile si-deče točke: 1. Govor učenke, 2. Lažniva Milena (igra v 2. dejanjih), 3. Na goro, na goro (petje), 4. Ob junaka (prizor), 5. Popis krave, 6. Hej Slovani (petje), 7. Pripovedka o nosku (prizor), 8. Cici-ban (deklamacija), 9. Ave Marija (prizor v gozdu s petjem pred Marijinim kipom), 10. Govor učitelja o pomenu Vidovega dne, 11. Bože pravde. Vse pevske točke so izvajali otroci triglasno.

Naša kulturna organizacija.

Predavanja in poročila pri društvih.

—s Kranjsko učiteljsko društvo, 4. junija 1924 v Kranju. Od — članov navzočih —?

Učitelji in narodno - prosvetno delo, predaval tov. Lovše.

Vzgoja domovinske ljubezni, predavala tov. Šavnikova.

Vzgoja nacionalnega in državnega čuta, predaval tov. Mahkota.

—s Celjsko učiteljsko društvo, 14. junija 1924 v Celju. Od 134 članov navzočih 105.

O književnosti za mladino, predaval tov. Fr. Roš.

O zasilem načrtovanju geometrijskih likov brez trikotnih črtal in šestil, predaval tov. Pristovšek.

—s Konjiško učiteljsko društvo, 14. junija 1924 v Vitanju. Od 57 članov navzočih 39.

O nastanku in razvoju trga Vitanje, poročal tov. Golež.

—s Gornjegrajsko učiteljsko društvo, 16. junija 1924 v Gornjem gradu. Od — članov navzočih 85%.

O duševni svobodi, predaval tov. Zemljič.

O šolskih knjigah, razgovor.

—s Slovenjebistriško učiteljsko društvo, 20. septembra 1924 v Slovenski Bistrici. Od vseh članov odsotnih 9 članov.

O položaju in stanovskih zadevah, poročal tov. L. Jelenc.

O pokrajinski skupščini UJU, poročal tov. Tomažič.

O izletu F. S. na Plitvička jezera, poročala tov. Hribarjeva.

—s Radovljško učiteljsko društvo, 4. oktobra 1924 na Jesenicah. Od — članov navzočih —?

O sokolstvu s posebnim ozirom na učiteljski stan, predaval dr. Obersnel.

O pokrajinski skupščini UJU, poročal tov. Iv. Šega.

O glavni skupščini UJU, poročal tovariš D. Hude.

—s Gornjegrajsko učiteljsko društvo, 11. oktobra 1924 na Rečici. Udeležba 72%.

Poročilo o pokrajinski skupščini UJU, podal tov. Pulko.

ativna šola. — Karsen: Die neue Schulreform in Deutschland. — Bistvo in pomen produktivne šole in pot do njenega uresničenja. — Novi šolski zakon. — Notranja reforma našega šolstva kot prva potreba sedanje dobe. — Delitev šolskih oblasti v Sloveniji. — Kako začeti z delovno šolo. — Kronika Kebejske šole. — Waldorfska šola in pedagoška načela. — O poslu, odgovornosti in nagradah šolskih voditeljev. — Načelno stališče z ozirom na šolsko unravo.

O izvenšolskem delu učiteljskega: Učitelj kot zdravnik. — Jayne šolske knjižnice in njih pomen. — O mladinskih knjižnicah. — O kulturnem proučevanju našega naroda. — Postopanje pri izvenšolskem prosvetnem delu. — O pomenu mladinskih odrov. — Smernice in načrti prosvetnega dela. — Pomen udejstvovanja učiteljic izven šole. — Prosvetno udejstvovanje učiteljic. — Pomoč ljudstvu v poljudno pravnih zadevah. — Udejstvovanje v organizacijah izven šole. — Sokolstvo. — Zaščita matere in dece. — Učitelj in narodno prosvetno delo.

Iz zdravstva: Predznaki, simptomi, infekcija raznih nalezljivih otroških bolezni. — O šolski higijeni. — Higijena šolskega poslopja. — Prva pomoč v ne-zgodah.